

Exploratie: arts in de maatschappij V (D013016)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 3.0   **Studietijd 90 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2023-2024

B (semester 1)	Nederlands	Gent	hoorcollege stage
----------------	------------	------	----------------------

Lesgevers in academiejaar 2023-2024

Goffin, Tom	GE39	Verantwoordelijk lesgever
Benoit, Dominique	GE35	Medelesgever
Piers, Ruth	GE35	Medelesgever
Pype, Peter	GE39	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2023-2024

Master of Medicine in de geneeskunde	stptn	aanbodsessie
--	--------------	---------------------

3   B

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Levens einde, medisch recht, ethisch overleg, palliatieve zorg

Situering

Er zijn 3 luiken aan dit studie-onderdeel verbonden:

1. Ethiek en recht (Prof. Ignaas Devisch en prof. Tom Goffin)
2. Ethisch Overleg (Prof. Ruth Piers en Prof. Dominique Benoit)
3. Palliatieve zorgstage (Prof. Peter Pype)

Inhoud

1. Ethiek en recht

ETHIEK VAN HET LEVENSEINDE

Inhoud

Het levenseinde roept heel wat ethische vragen op: wat zijn de grenzen van individuele autonomie, wat is een zinvol leven en wat is de plaats van lijden in onze samenleving,... Vanuit de context van de bestaande wet- en regelgeving in België bespreken we een aantal ethische vragen omtrent het levenseinde

RECHT

Inhoud

- Juridische aspecten van medische beslissingen bij het levenseinde (o.m. euthanasie, niet instellen of staken van behandelingen, palliatieve sedatie)
- Normering rond experimenten, geneesmiddelenonderzoek en wetenschappelijk onderzoek in de gezondheidszorg

2. Ethisch Overleg

Situering

Aanzetten van de student tot kritische reflectie over ethische dilemma's in de gezondheidszorg. Door te werken met concrete casussen worden studenten gestimuleerd om verantwoordelijkheid te leren nemen om doordachte en doorsproken beslissingen te maken. De nadruk ligt niet op kennisverwerving maar op competenties en attitudes: zelfreflectie, respectvol luisteren naar anderen, leren verwoorden wat speelt (argumenteren) en zodoende een ethische analyse te maken. De inhoudelijke focus ligt op einde van het leven.

Inhoud

Casusbesprekingen in kleine groepen.
In tweede master betreft het casussen rond 'einde van het leven'

3. Palliatieve zorg

Inhoud

- Intro-les over palliatieve zorg
- Stagedag in een georganiseerde palliatieve dienst (thuiszorg of in ziekenhuis).
Voor het afleggen van deze stage heb je twee academiejaren de tijd. Ofwel leg je deze stagedag af in E-lijn MA2 en zal dit punt meegerekend worden als je E-lijn MA3 opneemt ofwel leg je dit onderdeel af in E-lijn MA3.

Begincompetenties

Sluit aan bij de E-lijn in vorige jaren en de tussentermen behaald in de blokken en de lijnen vanaf 1ste bachelor.
Basiskennis van gezondheidsrecht, ethiek en bio-ethische principes

Eindcompetenties

- 1 Basiskennis van gezondheidsrecht, ethiek en bio-ethische principes
- 2 De student kan ethische vragen en dilemma's aangaande levenseinde situeren en analyseren binnen de bestaande wetenschappelijke literatuur
De student is in staat om de positie van de arts in dit gebeuren grondig te analyseren en kan omgaan met ethische dilemma's terzake
De student heeft inzicht in een aantal ethische kernbegrippen op dit terrein
- 3 Verbreden en opentrekken van de individuele stage-ervaringen door confrontatie met stage-ervaring van de collega-student.
- 4 De student kent de essentiële beginselen over de normering van medische beslissingen bij het levenseinde, kan hierover nadere opzoekingen uitvoeren, literatuur interpreteren en casuïstiek analyseren.
De student kent de essentiële beginselen over normering van wetenschappelijk onderzoek en kan deze toepassen.
- 5 Ontwikkelen van vaardigheden en attitudes die moeten leiden tot "reflective practice"
Bewust worden van het eigen moreel kader (zelf-reflectie) en exploreren en benoemen welke waarden voor andere betrokken partijen op het spel staan
- 6 Kennis nemen van het bestaan van verschillende scholen voor de behandeling van een probleem, gebaseerd op "evidence based guidelines".
- 7 Het verder ontwikkelen van het diagnostisch en probleemoplossend vermogen (hanteren van gerichte zoekstrategie).
- 8 Ontwikkelen van een integrale benadering door het hanteren van verschillende referentiekaders: biomedisch, psychologisch, ethisch, sociaal, cultureel antropologisch, patiëntenperspectieven.
- 9 Ontwikkelen van vaardigheden en attitudes die van belang zijn in het kader van "peer-review", met aandacht voor respectvolle benadering van patiënten en collega's.
- 10 Het leren zich kwetsbaar op te stellen in een veilige groep en respectvol en opbouwend feedback te geven aan medestudenten.
- 11 Aandacht hebben voor maatschappelijke evoluties in de gezondheidszorg.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Hoorcollege, Stage

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- Hoorcolleges
- Groepswerk
- Ethisch overleg
- Casusbesprekingen in kleine groep
- Stage

Leermateriaal

Didactisch materiaal (slides, illustraties) wordt op het elektronisch leerplatform (Ufora) ter beschikking gesteld.

Referenties

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Participatie, Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Participatie, Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

1 Ethiek en Recht

examen meerkeuzevragen

2 Ethisch overleg

Om te slagen voor dit onderdeel geldt een verplichte aanwezigheid tijdens de twee casusbesprekingen ethiek. Aanwezigheden worden hierbij geregistreerd. Er is geen kwantitatieve score (enkel pass/fail). Voor tweede zitting geldt aanwezigheid op de ethische reflectie in tweede zit.

Eindscoreberekening

- Stage: ofwel leg je deze stagedag af in E-lijn MA2 en zal dit punt meegerekend worden wanneer je E-lijn MA3 opneemt; ofwel leg je dit onderdeel af in E-lijn MA3.
- In MA2 dien je te slagen voor de partims (1) Ethiek & Recht (numerieke score) en (2) ethisch overleg (pass/fail).
- Een student die zich bewust onttrekt aan een onderdeel van de evaluatie kan niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Deelresultaten kunnen worden overgedragen naar de volgende examenperiode.
- *Toelichting bij het scoresysteem:*
  - Voor het partim 'Ethiek en Recht' wordt een score op /20 toegekend (het gewogen gemiddelde van de onderdelen 'Ethiek' en 'Recht' behaald op het schriftelijk examen; berekend met hogere cesuur).
  - Voor de overige partims wordt een binair scoringssysteem toegepast ('pass' of 'fail')
  - Indien de student slaagt voor alle partims valt de totale eindscore samen met de score die werd behaald voor het partim 'Ethiek en Recht'

